

תצפית לני חאניות

צוברי גבי, שלומית כרמי- מו"פ ערבה

ארבעה מזרעים של זני חמניות נזרעו במהלך העונה (2002-2003). ב- 2/9/02, 22/10/02, 9/12/02 ו- 23/3/03. הזריעה נעשתה ביום טבעי בשטח פתוח בתחנת "יאיר" עומד הזריעה 80 במ"ר. מרבית הזנים חדשים וסופקו ע"י חברות הזרעים: הזרע, זרעים גדרה, קומבי פלייר וטאקי.

תוצאות

במהלך העונה בוצעו מדידות של יבול ואיכות וגם בחינות איכות (מילוליות). ע"מ לא להרבות בנתונים נציג בעבודה זו זנים שלא נפסלו לחלוטין.

הזרע 6005 – בצבע כתום, גודל עלווה בינונית, תפרחת עם שלשה דורים, הפרחים הלשוניים קצרים הזן אפיל אחיד בגובה ובגודל התפרחת.

הזרע 6008 – צבע כתום עם גוון חום, הדבעול דק, העלוה קטנה, בתפרחת דור אחד של פרחים לשוניים ארוכים. הגבעול דק מידי יחסית לתפרחת וגם נצפתה דהיית צבע.

זרעים גדרה 552 – צבע כתום, עלווה בגודל בינוני, שלשה דורי פרחים לשוניים קצרים, הזן אפיל, אחיד ובאיכות טובה במזרע 9/12/03. במזרע נוסף נראה שונה לחלוטין.

קומבי פלייר 51149 – צבע אדום בורדו, עלווה בגודל בינוני, עורקים אדומים, דור אחד של פרחים לשוניים ארוכים בתפרחת. יש תפרחות משניות, הצבע יפה אך יש נטייה להפלת ראש.

הזרע 555 – צהוב עם עטרת אדומה, גודל עלווה בינוני, תפרחת בגודל בינוני, פרחים דור וחצי של פרחים לשוניים ארוכים. קיים חוסר אחידות בגובה בגוון ובגודל התפרחת.

זרעים גדרה 315 – פרח צהוב, גבעול יציב, הפרח מלא, מופע של חרצית קטן קומפקטי, מתאים לבוקטים.

הזרע 25 – צבע מגוון כתום עם חום, עלווה בינונית משוננת, התפרחת גדולה, עלים לשוניים ארוכים מאוד ורחבים, דור וחצי עד שניים. הזן אחיד בגובה ובגודל התפרחת, המופע יפה מזכיר את הזן יובל.

הזרע 28 – הצבע בגוון כתום עם חום, העלווה קטנה, תפרחת גדולה עם עלים לשוניים ארוכים דור וחצי, הזן אחיד בגובה ובגודל תפרחת נמצא מרשים.

זרעים גדרה 405 – צבע כתום 2 דורים של פרחים, תפרחת מלאה קטנה, אחידות בגובה ובגודל התפרחת, זן בכיר מעניין.

זרעים גדרה 421 – צבע כתום, עלווה קטנה, תפרחת בינונית, עלים לשוניים קצרים, אחיד בגובה ובגודל התפרחת, הזן בכיר מעניין.

הזרע 26 – זן כתום תואם סאן ריצ' אך יש דהייה קלה בקצוות הפרחים, העלווה קטנה, תפרחת בגודל בינוני, דור עד דור וחצי של פרחים לשוניים קצרים ורחבים, הזן אחיד בגודל התפרחת מופע יפה נוכחות מודגשת של הפרח.

הזרע 6023 – צבע כתום עם עטרת חומה, עלווה בגודל בינוני, התפרחת בגודל בינוני אחידה עם מעט תפרחות משניות, הזן אפיל בעונה הקרה, מופע יפה מאוד אחיד בגובה.

הזרע 6029 – צבע חום אדום עם קצוות כתומים, הגבעול בצבע אדום העלווה בינונית העלים הלשוניים לא אחידים בגודל, יש תפרחות משניות הצבע מיוחד, יש אחידות בגובה הגבעולים בגוון ובגודל התפרחת.

סיכום

לא כל הזנים שנבחנו היו באיכות טובה ולכן התיאור המילולי נעשה על האחרים שלהם יש פוטנציאל להמשך פיתוח. עם זאת יש לקחת בחשבון כי חלק מהזנים נמצאים בשלבי פיתוח ולכן לא תמיד הם יציבים במזרעים ובעונות השונות, לדוגמא, נושא אפילות ובכירות יכל להיות קיצוני בזנים מסויימים כך שזן בכיר יחסית בקיץ עלול להיות אפיל יחסית בחורף (לא ישמור על הבכירות). בבחירת הזן כדאי לנהוג בזהירות ולבצע מזרעי בדיקה בכמויות קטנות, ע"מ לא להנזק לשווא ולהמשיך עם הזנים המוכרים במקביל.

טבלה 1: יבול ואיכות זני חמניות ממועד זריעה 2/9/02

סאן ריצ' אורנג'י	555	1149	אורית	6023	6008	6007	6006	6005	
23/10/02	14/10/02	14/10/02	28/10/02	21/10/02	17/10/02	31/10/02	3/11/02	31/10/02	תחילת קטיף
5/11/02	3/11/02	5/11/02	13/11/02	7/11/02	7/11/02	13/11/02	13/11/02	13/11/02	סיום קטיף
39	60	68	52	71	64	25	16	49	יבול במ"ר
109.16	101.88	109.16	130.02	110.17	116.23	150.50	160.23	146.97	אורך ענף ממוצע (ס"מ)
91.62	68.70	60.22	84.96	46.74	59.64	147.04	239.77	99.66	משקל ענף ממוצע (גרם)
0.91	0.81	0.75	0.86	0.66	0.75	1.03	1.22	0.84	קוטר גבעול ממוצע (סמ')
12.23	11.49	11.49	12.82	10.51	11.92	14.55	17.00	12.97	קוטר תפרחת ממוצע (סמ')

טבלה 2: יבול ואיכות זני חמניות ממועד זריעה 22/10/02

421	405	אורית	28	24	25	23	22	17	
13/12/02	2/1/02	2/1/02	21/12/02	21/12/02	26/12/02	2/1/03	2/1/03	2/1/03	תחילת קטיף
21/12/02	29/12/02	24/1/03	6/1/03	12/1/03	12/1/03	24/1/03	24/1/03	27/1/03	סיום קטיף
69	69	66	62	48	65	60	58	51	יבול במ"ר
96.69	118.45	142.48	148.80	152.82	161.47	191.31	199.91	189.90	אורך ענף ממוצע (ס"מ)
42.86	45.13	58.59	54.17	60.89	58.84	92.15	107.01	95.94	משקל ענף ממוצע (גרם)
0.73	0.69	0.73	0.78	0.80	0.78	0.99	1.07	1.07	קוטר גבעול ממוצע (סמ')
9.74	9.85	12.17	12.88	13.12	13.09	13.97	14.29	12.48	קוטר תפרחת ממוצע (סמ')

טבלה 3: יבול ואיכות זני חמניות ממועד זריעה 9/12/02

443	אורית	1152	1151	552	555	6008	6007	6005	סאן ריצ'י	
25/2/03	5/3/03	2/3/03	26/3/03	25/2/03	25/2/03	2/3/03	17/3/03	17/3/03	19/2/03	תחילת קטיף
5/4/03	20/3/03	13/3/03	4/4/03	2/4/03	20/3/03	17/3/03	2/4/03	4/4/03	2/3/03	סיום קטיף
70	52	34	51	76	61	67	30	59	67	יבול במ"ר
102.98	133.05	94.00	172.64	129.81	109.71	137.22	166.57	157.28	71.56	אורך ענף ממוצע (ס"מ)
70.47	107.30	135.47	121.78	98.19	133.97	66.66	172.30	109.64	48.52	משקל ענף ממוצע (גרם)
0.97	0.98	1.10	0.98	0.96	1.07	0.89	1.16	0.98	0.75	קוטר גבעול ממוצע (סמ')
11.58	13.39	16.06	13.24	12.00	12.22	12.94	14.03	12.88	10.08	קוטר תפרחת ממוצע (סמ')

טבלה 4: יבול ואיכות זני חמניות ממועד זריעה 23/3/03

סאן ריצ'י	558	552	6029	6023	6019	אורית	28	26	25	25	21	
15/5/03	10/6/03	15/5/03	24/5/03	28/5/03	28/5/03	31/5/03	2/5/03	24/5/03	24/5/03	20/5/03	17/5/03	תחילת קטיף
24/5/03	15/6/03	8/6/03	8/6/03	8/6/03	8/6/03	15/6/03	4/6/03	4/6/03	31/5/03	31/5/03	8/6/03	סיום קטיף
61	44	52	50	45	37	44	62	56	59	62	59	יבול במ"ר
69.21	161.13	103.42	132.00	137.31	145.41	141.07	116.45	141.98	140.03	133.43	125.53	אורך ענף ממוצע (ס"מ)
35.44	151.40	94.47	93.41	91.36	120.01	118.73	61.04	70.99	70.10	73.53	79.18	משקל ענף ממוצע (גרם)
0.71	1.14	0.92	0.94	0.96	1.06	1.04	0.83	0.91	0.88	0.89	0.96	קוטר גבעול ממוצע (סמ')
9.44	13.13	11.88	12.11	11.13	11.27	13.12	12.73	12.25	11.92	13.48	11.96	קוטר תפרחת ממוצע (סמ')